

خلاصه ای از مهمترین دستاوردهای د افغانستان بانک

فهرست

أ.....	مقدمه:
1.....	تطبيق سياست پولی متضمن حفظ ثبات قيم
5.....	استحكام سكتور مالی
10.....	مبارزه عليه پولشویی و عوايد ناشی از جرایم و تمويل تروريزم
12.....	تحکيم چارچوب حقوقی و مقرراتی
14.....	سیستم تاديات افغانستان
17.....	توسعه سیستم ها
19.....	بهبود سیستم مدیریت منابع بشری
21.....	متفرقه

مقدمه:

د افغانستان بانک به حیث بانک مرکزی کشور در راستای ثبات قیم، استحکام نظام مالی، طرح و ایجاد سیستم های تادیاتی و نگهداری و اداره ذخایر اسعاری کشور فعالیت می کند. سایر فعالیت های بانک، در پیرامون اهداف و وظایف اساسی بانک مرکزی تطبیق می شوند.

برای تامین و حفظ ثبات قیم که از اهداف اولیه د افغانستان بانک به شما میرود، سیاست های مؤثر پولی طرح و اجرا می گردد. هدف از این سیاست ها، کنترل تورم است که به منظور حمایت از آسیب پذیرترین قشر جامعه رویدست گرفته می شود. عدم مهار تورم قدرت خرید مردم را کاهش می دهد و به ازدیاد فقر در کشور می انجامد.

از اینرو د افغانستان بانک با طرح و اتخاذ سیاست های مؤثر پولی در طول چهار سال گذشته، توانسته از تورم غیر مطلوب جلوگیری نماید و نرخ تورم عمومی را بطور اوسط در حد 2.23 فیصد نگه دارد.

نظام مالی، نقش بسیار عمده در رشد اقتصادی دارد. د افغانستان بانک تلاش می نماید تا با استحکام نظام مالی، سیاست های کُلی اقتصادی دولت را حمایت و رشد اقتصادی متداوم را تقویت نماید. به این منظور، د افغانستان بانک چه در عرصه چهارچوب قانونی و مقرراتی و چه هم در عرصه نظارتی و سایر عرصه های تقویتی و حمایتی تلاش نموده تا بر افزایش کیفیت و تقویت روزافزون اعتبار نظام مالی کشور تمرکز نماید.

بادر نظر داشت تجاری که از ورشکست شدن بانک انکشافی افغانستان و بخصوص کابل بانک بدست آمد، د افغانستان بانک در طول چهار سال گذشته، تطبیق جدی قوانین و مقررات و نظارت های همه جانبه و مؤثر را در نظام مالی کشور رویدست گرفت که نقش مؤثر در استحکام نظام مالی ایفا کرد و به پرستیژ و اعتبار این نظام افزود. د افغانستان بانک برای رفع تخطی های جدی و درشت، عدم رعایت قوانین و مقررات، جعل و تزویر شماری از سهامداران بانک ها و عدم رعایت اداره خوب در نظام مالی کشور، جداً مبارزه نمود که نتایج مثبت در عرصه استحکام نظام مالی داشت و این روند کماکان ادامه دارد.

د افغانستان بانک، در همکاری با سایر نهادهای دولتی، ضمن مبارزه پیگیر علیه تطهیر پول و جلوگیری از اثرات مخرب اقتصاد نامشروع، افغانستان را از لست خاکستری گروه اقدامات مالی بین المللی بیرون نمود که برای کشور و بخصوص سکونر مالی افغانستان اهمیت فراوان داشت. این امر، زمینه دسترسی نظام مالی کشور را به بازارهای مالی جهانی تسهیل و به اعتبار افغانستان نزد جامعه جهانی افزود.

در ضمن، در این چهار سال تلاش صورت گرفت تا ذخایر اسعاری کشور به گونه مؤثر مدیریت شود. ذخایر اسعاری کشور که نقش بسیار عمده را برای پوشش دادن واردات، اعتماد سرمایه گذاران خارجی و جلوگیری از نوسان شدید ارزش پول افغانی در مقابل اسعار ایفا می کند، به گونه ای مدیریت شد که در چهار سال گذشته به مبلغ بیشتر از یک میلیارد و سه صد و پنجاه میلیون دالر افزایش یافت.

در کنار موارد فوق، د افغانستان بانک در زمینه تسوید و تعدیل مقررات و قوانین، ایجاد سیستم های تادیاتی، دسترسی عامه به خدمات مالی، ثبت اعتبارات عامه، ارتقای ظرفیت کارمندان و ایجاد اداره خوب و استوار بر فرهنگ و ارزش های اساسی تعهد به تأمین منافع

عامه، صداقت، شفافیت، کار گروهی، مساوات و عدالت و... کار نمود که در انجام فعالیت ها و اتور تیه و وجهه د افغانستان بانک نقش چشمگیر داشت.

در این یادداشت، گزارش فعالیت ها و دستاوردهای مهم د افغانستان بانک در طول چهار سال (1394- سرطان 1398) به شکل گذرا درج شده است. این دستاوردها قطعاً به معنی پایان وظیفه نیست، بل رشد و حمایه اقتصادی و ثبات و استحکام نظام مالی، نیازمند کار فراوان و خستگی ناپذیر کارمندان د افغانستان بانک است، که مطمئناً برای این مامول تلاش صادقانه صورت می گیرد.

(1)

تطبيق سياست پولی متضمن حفظ ثبات قيم

د افغانستان بانک به عنوان يگانه مرجع مسئول طرح و اجرای سياست پولی مسئوليت دارد تا سياست های پولی افغانستان را با توجه به امکانات موجود و شرايط حقیقی کشور به پیش ببرد. مهمترین دستاوردهای د افغانستان بانک را طی سالهای 1394 - 1398 میتوان در چندین بخش عمده؛ بیلانس تادیات، تورم پولی و احصائیه های پولی خلاصه نمود. عملکرد د افغانستان بانک در هر یک از این بخش ها قابل ملاحظه بوده و بانک مرکزی در تحقق اهداف تعیین شده موفقانه عمل نموده است. در چهار سال گذشته، مهمترین دستاوردهای د افغانستان بانک در بخش تطبيق سياست پولی، عبارتند از:

حفظ ثبات قيم

د افغانستان بانک در حفظ ثبات قيمت های داخلی (تورم پولی) طی سالهای 1394-1398 موفقانه عمل نموده است. آمار نشان میدهد که نرخ تورم در این دوره بين 1.54- و 5.03 درصد تغيير نموده است. نرخ تورم در سالهای 1395 و 1396 بالترتيب به 5.03 و 5.00 درصد رسید، اما این افزایش ناشی از عوامل خارجی و غیرقابل کنترل بود که در حیطه صلاحیت بانک مرکزی نبود. در این سالها، مشکلات مرزی بين افغانستان و پاکستان سبب بندش راه ترانزیتی تورخم گردید که به موجب آن قيمت کالای وارداتی به افغانستان بلند رفت. آخرین آماری که از طرف اداره ملی احصائیه و معلومات به دسترس د افغانستان بانک قرار گرفته، نشان میدهد که نرخ تورم در چهار ماه اول سال مالی 1398 به 1.54 درصد رسیده است که نرخ مناسبی برای حمایت رشد اقتصادی محسوب می گردد.

آمار فوق نشان می دهد که د افغانستان بانک در چهار سال گذشته توانسته نرخ تورم را در حد مطلوب نگه و از افزایش آن به دو رقمی جلوگیری نماید. بادر نظر داشت وضعیت اقتصادی کشور، نرخ تورم کمتر از دو رقمی، عمدتاً نرخ مطلوب انفلاسیونی تلقی می گردد. در چهار سال گذشته اوسط نرخ تورم عمومی 2.23 درصد بود که نشاندهنده تطبيق موثر سياست های پولی د افغانستان بانک می باشد.

جدول ذیل نرخ انفلاسیون را میان سال های 1394 تا ماه سرطان 1398 نشان می دهد:

سال ها	1394	1395	1396	1397	1398
اوسط نرخ تورم	-1.54	5.03	5	0.65	1.54

تحقق اهداف تعیین شده صندوق وجهی بین المللی

در برنامه سه ساله تسهیلات اعتباری، که توافق آن در سال 2016 میلادی میان افغانستان و صندوق وجهی بین المللی صورت گرفت، تعهد گردید که در صورت پیشبرد موفقانه این برنامه مبلغ 32.38 میلیون SDR (44.9 میلیون دالر امریکایی) در اقساط مختلف بدسترس دولت افغانستان گذاشته شود. تا حال برنامه مذکور در پنج مرحله بصورت موفقانه تکمیل گردیده که اخیراً بعد از تکمیل

موفقانه دور پنجم آن، مورد اجرائیوی صندوق وجهی بین المللی اعطای 4.5 میلیون SDR (6.2 میلیون دالر امریکایی) را منظور نموده است که با بدست آوردن آن مجموع مبالغ بدست آمده بالغ بر 27 میلیون SDR (37.3 میلیون) دالر امریکایی خواهد گردید. د افغانستان بانک از ابتدای این برنامه تا حال بصورت موفقانه اهداف مقداری تعیین شده برای پایه پولی، پول در دوران و ذخایر اسعاری را بدست آورده و نیز قسمت اعظم توصیه های صندوق وجهی بین المللی را در بخش سلامت نظام بانکی و مالی عملی نموده است که نیل به اهداف یاد شده در امر تأمین و حفظ ثبات قیمت ها و نیز در تقویت و ثبات نظام مالی و بانکی کشور نقش ارزنده خویش را ایفا نموده است. آمار نشان میدهد که به استثنای سال 1395 که در آن پول در دوران از سقف تعیین شده برای آن بیشتر رشد نموده بود، بانک مرکزی توانسته است تا مقادیر حقیقی و رشد پایه پولی و پول در دوران را بین سال های 1394 الی 1398 از سقف تعیین شده برای آنها پایین تر حفظ نماید.

جدول ذیل نشاندهنده سقف تعیین شده و میزان حقیقی پایه پولی و پول در دوران میان سال های 1394 – 1398 است:

تاریخ	هدف تعیین شده برای پایه پولی	میزان حقیقی پایه پولی	هدف تعیین شده برای پول در دوران	میزان حقیقی پول در دوران
1394	249960.58	232160.14	218684.07	202169.33
1395	255376.15	252075.76	222386.26	223839.17
1396	282056.38	276318.05	250431.39	228685.19
1397	309476.22	271804.93	256127.41	228205.59
1398 (الی 13 ماه سرطان)	305301.15	259545.21	241747.45	231954.73

جلوگیری از بحران نرخ مبادله

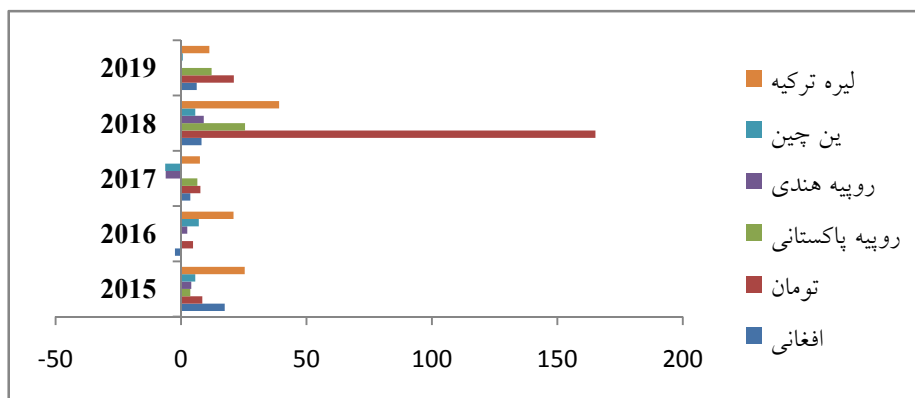
کشور های منطقه و بعضی از شرکای بزرگ تجارتي افغانستان در سال های اخیر شاهد بحران های جدی در نرخ مبادله پول های ملی شان در برابر دالر امریکایی بوده اند. این بحران ها هرچند تأثیراتی را بالای ارزش افغانی در مقابل دالر وارد نموده است، اما د افغانستان بانک با استفاده از ابزار دست داشته خویش توانسته از تأثیر گذاری شدید این بحران ها بالای نرخ مبادله افغانی جلوگیری نماید.

جدول ذیل نرخ مبادله افغانی/دالر را میان سال های 1394 – 1398 نشان می دهد:

سال	1394	1395	1396	1397	30 جوزا 1398
نرخ مبادله افغانی در مقابل دالر امریکایی	68.05	66.84	69.49	74.96	80.78

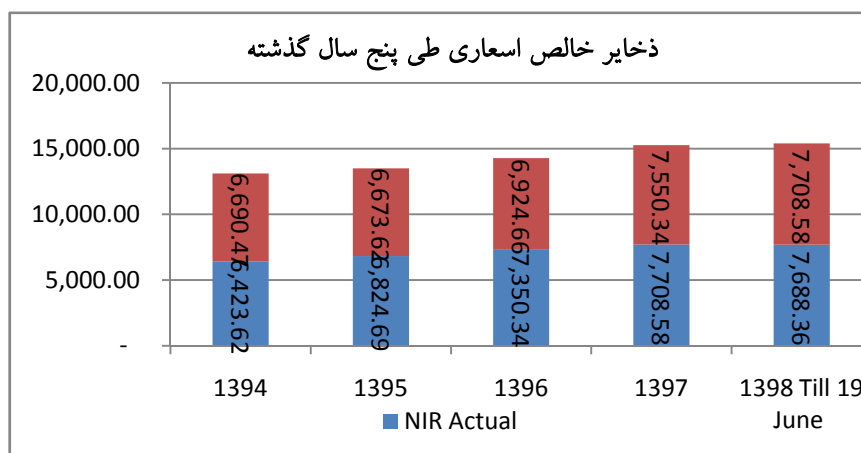
افغانستان یک کشور وارداتی بوده و قسمت اعظم نیازمندی های خویش را از بازارهای بین المللی تأمین می نماید. این روند به معنی خروج دالر امریکایی از کشور بوده که فشار های شدیدی را بالای ارزش افغانی وارد می نماید. از طرف دیگر، وابستگی اقتصاد افغانستان به این بازار های زمینه تأثیر پذیری بیشتر پول ملی از تغییرات نرخ مبادله پول های این کشور ها را فراهم می سازد. با این

وجود، د افغانستان بانک نه تنها توانسته است از تأثیرگذاری شدید بحران اسعاری کشور های همسایه بالای نرخ مبادله افغانی جلوگیری نماید، بلکه با مدیریت درست نقدینگی در کشور موفق گردیده است تا تأثیر گذاری عوامل فوق را نیز به حد اقل برساند. گراف ذیل تغییرات نرخ مبادله افغانی در مقابل دالر امریکایی را در مقایسه با نرخ مبادله اسعار کشور های همسایه و شرکای بزرگ تجارتي افغانستان نشان میدهد:

ذخایر اسعاری

ذخایر خالص اسعاری یکی از منابع مهم برای تأمین ثبات نرخ مبادله کشور محسوب می گردد. در ضمن، میزان واردات کشور نیز وابستگی زیادی به ذخایر خالص اسعاری داشته و قسمت بزرگی از وجوه پرداختی برای واردات از طریق این ذخایر تأمین می گردد. از این رو، ثبات ذخایر خالص ارزی کشور نقش مهمی در واردات و ثبات نرخ مبادله ایفا می نماید. میزان رشد ذخایر خالص اسعاری همه ساله از طرف د افغانستان بانک به همکاری صندوق وجهی بین المللی تعیین می گردد که خوشبختانه بانک مرکزی توانسته است اهداف تعیین شده در این زمینه را موفقانه بدست بیاورد. در حال حاضر ذخایر اسعاری کشور می تواند واردات یک ساله افغانستان را حمایت نماید، در حالیکه صندوق بین المللی پول و سایر ادارات معتبر پولی جهانی باورمند هستند که در صورتیکه ذخایر اسعاری یک کشور بتواند واردات سه ماهه کشور را حمایت نماید، از لحاظ ذخایر اسعاری در حالت مطلوب قرار دارد. گراف ذیل رشد ذخایر خالص ارزی را طی پنج سال گذشته نشان میدهد:

د افغانستان بانک به منظور تنوع پورتفولیوی سرمایه گذاری، سیالیت پولی و مصونیت بیشتر سرمایه گذاری اسعار خارجی، استفاده از شیوه جدید سرمایه گذاری بنام Portfolio Indexation را نیز آغاز کرد. چنانچه گفته شد، این شیوه بمنظور تنوع پورتفولیوی سرمایه گذاری، سیالیت پولی به موقع و مصونیت بیشتر سرمایه در قبال خطرات اعتباری سرمایه گذاری (Credit Risk) تطبیق و عملی گردیده است. سرمایه گذاری در اوراق بهادار دولتی از طریق Portfolio Indexation به مقایسه دیپوزیت های میعادای از نظر خطر و منفعت، نقدینگی و خطر اعتبارات خیلی مصون میباشد.

تغییر ذخایر اجباری از افغانی به افغانی و اسعار

د افغانستان بانک به منظور ترویج پول افغانی، مصونیت دیپوزیت های اسعاری و سیالیت بانک ها که بتوانند به پول افغانی قرضه بدهند، تصمیم گرفت که ذخایر اجباری را، که قبلاً تنها به پول افغانی بود، به پول افغانی و اسعار اخذ نماید. این پروسه از سال 1396 آغاز شد.

کاهش نرخ تکتانه اوراق سرمایوی به منظور تشویق قرضه دهی بانک ها

د افغانستان بانک به منظور تشویق بانک ها برای اعطای قروض جهت سرمایه گذاری، نرخ تکتانه کپیتال نوت را تدریجاً کاهش داد و این امر سبب شد که نرخ تکتانه قروض بانکی کاهش پیدا کند. در سال 1394 مالی اوسط نرخ تکتانه برای اوراق سرمایوی هفت روز (1.72٪)، اوراق سرمایوی 28 روزه (3.4٪)، اوراق سرمایوی 91 روزه (4.33٪ در سال 1395 مالی)، اوراق سرمایوی 182 روزه (5.18٪) و اوراق سرمایوی 364 روزه (6.7٪ بود)؛ که اینک بالترتیب به 0.4٪، 0.35٪، 0.15٪، 0.75٪ و 0٪ کاهش یافته است.

(2)

استحکام سکتور مالی

بانک مرکزی در روشنی قانون د افغانستان بانک و قانون بانکداری، وظایف محوله خویش را طی چهار سال گذشته بطور مؤثر و وجه احسن انجام داده و با استفاده از منابع و فرصت های دست داشته، اجراءات لازم را در قسمت تأمین ثبات سکتور مالی و بانکی، حصول اطمینان از رعایت و تطبیق قوانین و مقررات، توسعه و ارائه خدمات بهتر از جانب مؤسسات مالی مجوز کشور انجام داده که فشرده آن در ذیل ارائه می شود:

نظارت و بررسی های مداوم از سکتور بانکی و مالی کشور

د افغانستان بانک به منظور حفظ و تقویت ثبات مالی و حصول اطمینان از تطبیق قوانین، مقررات و معیار های پذیرفته شده بانکی و امور مالی، در چهار سال اخیر بطور منظم و دوامدار از سکتور بانکی و سایر مؤسسات مالی (مؤسسات که در محدوده کاری د افغانستان بانک قرار دارد) نظارت و بررسی نموده است. این نظارت ها شامل موارد عمده ذیل میباشد:

- نظارت های خارج ساحه (Offsite surveillance) بانکها و سایر مؤسسات مالی بطور ماهوار؛
 - راه اندازی حدود 400 نظارت داخل ساحه (Onsite supervision) در این مدت بالای این موسسات (بانکها، مؤسسات پولی الکترونیکی، فراهم کنندگان خدمات پولی و صرافان)؛
 - راه اندازی نظارت های اختصاصی و تعقیبی.
- ضمناً د افغانستان بانک بمنظور بهبود وضعیت و عملکرد بانکها و سایر مؤسسات مالی مجوز، اقدامات اصلاحی ذیل را بر مبنای قوانین و مقررات نافذ مربوطه اتخاذ نموده که شامل موارد آتی است:
- وضع جریمه نقدی مبلغ 248 میلیون افغانی بالای بانکها و سایر مؤسسات مالی مجوز؛
 - فسخ 3 جواز بانکداری؛
 - فسخ 472 جواز صرافی؛
 - فسخ 262 جواز خدمات پولی؛
 - صدور بیش از 2700 اخطاریه برای مؤسسات مالی مجوز؛
 - برکناری تعداد 63 تن از مسئولین ارشد بانکها؛
 - معرفی 3 فراهم کننده غیر قانونی خدمات فورکس به ارگان های تنفیذ قانون؛
 - معرفی حدود 65 تن از صرافان بدون جواز به ارگان های عدلی و قضایی غرض اتخاذ اقدامات لازمی؛
 - محدود ساختن فعالیت های تعداد از بانکها و مؤسسات مجوز و غیره.

در کنار این، د افغانستان بانک در بخش نظارت از مبارزه با پول شویی و تمویل تروریسم در سکتور بانکی کشور دو شیوه نظارتی را برای اولین بار معرفی و تطبیق نموده که شامل شیوه های ذیل می باشد:

أ. نظارت مبتنی بر خطر (Risk Based Approach)؛ و

ب. نظارت موضوعی (Thematic Approach).

ایجاد کمیته ثبات مالی افغانستان

جهت بهبود وضعیت و عملکرد نظام مالی و تقویت ثبات مالی، کمیته ثبات مالی تأسیس گردید و وظیفه سکرتریت آن به امریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک سپرده شده است. قابل ذکر است که اولین جلسه آن کمیته موفقانه دایر گردید و توافقنامه میان وزارت محترم مالیه و د افغانستان بانک در خصوص ادامه همکاری ها و هماهنگی های لازم در زمینه به امضاء رسید. همچنان بمنظور تهیه راهکار های مربوطه، اقدامات لازم اتخاذ گردیده است.

تدوین و تطبیق استراتژی بهبود وضعیت بانک های ضعیف

بمنظور تأمین ثبات مالی، بهبود وضعیت بانکها و حل مشکلات عمومی بانک های ضعیف، د افغانستان بانک برای اولین بار در سال 1394 اقدام به طرح، ترتیب و تدوین استراتژی د افغانستان بانک در قسمت بانک های ضعیف نمود. طی این مدت سه استراتژی در زمینه تدوین گردیده و تاکنون دو دور آن بطور موفقانه تطبیق و تکمیل گردیده است. آخرین استراتژی د افغانستان بانک که برای دو سال آینده می باشد، در اوایل سال جاری میلادی منظور و در حال تطبیق می باشد.

قابل ذکر است که در نتیجه تطبیق استراتژی های متذکره، وضعیت عمومی و درجه بندی یک تعداد از بانک ها بهبود یافته و از جمله بانک های ضعیف خارج گردیدند. در عین حال، آنعده از بانک های که قادر به تطبیق برنامه های اصلاحی و بهبود وضعیت عمومی خویش نگردیدند، پیرامون ادامه فعالیت و جواز آنها تصامیم لازم اتخاذ گردید. از جمله بانک های متذکره، یکی آن بانک تجارتي افغانستان بوده که در اثر عدم توانایی در تطبیق و پیروی از شرایط و قواعد وضع شده قوانین و مقررات نافذه بانکی و عدم تطبیق شرایط و اقدامات تنفیذی وضع شده، جواز فعالیت بانک متذکره فسخ شده و بدون هرگونه ضرر برای امانت گذاران، بانک متذکره مؤفقانه بطرف تصفیه سوق داده شد و در حال تصفیه می باشد.

علاوآ با درنظرداشت عدم فعالیت مؤثر و تخلفات از قوانین و مقررات نافذه بانکی و هدایات د افغانستان بانک، جواز فعالیت فرع حبیب بانک افغانستان و آرین بانک فسخ گردید و آنها مکلف گردیده اند تا مطابق به پلان فعالیت های خویش را مسدود نمایند.

گسترش و توسعه نظام مالی

بمنظور گسترش و توسعه نظام مالی و همچنین فراهم نمودن زمینه دسترسی به خدمات مالی و افزایش سهولت برای اتباع کشور، د افغانستان بانک ضمن تشویق مؤسسات مالی بخصوص بانک ها جهت افزایش و گسترش ساحه پوشش و شبکه آنها، جواز نمایندگی های جدید را برای بانکها، جواز های جدید صرافی، فراهم کنندگان خدمات پولی جدید، شرکت های خدمات پولی و صرافی، ماشین های اتومات صرافی (ATM) و ماشین های کارت خوان (POS) صادر نموده است.

در قسمت سکتور صرافی و خدمات پولی، برای نخستین بار پلان و برنامه معیاری سازی و بهبود این سکتور تهیه و تدوین گردیده است. همچنان برای اولین بار جواز شرکت برای صرافی و خدمات پولی معرفی و ایجاد صرافی و خدمات پولی انفرادی در یکتعداد از ولایات و شهرها ممنوع قرار داده شده است.

به منظور تشویق ایجاد شرکت های صرافی و خدمات پولی، د افغانستان بانک تصمیم اتخاذ نموده که سر از اول سال مالی آینده (ماه جدی سال روان) صرافی ها و خدمات پولی انفرادی اجازه شرکت در پروسه لیلان نداشته باشند، مگر اینکه پس از تکمیل شرایط به جواز شرکت صرافی و خدمات پولی را اخذ کرده باشند.

همین گونه، د افغانستان بانک تصمیم اتخاذ نموده که میان دو تا سه سال آینده، پس از اعطای جواز کافی به شرکت های صرافی و خدمات پولی، صرافی ها و خدمات پولی انفرادی ملغا شود.

در حال حاضر (از قرار ماه مارچ 2019) تعداد مؤسسات مالی، نمایندگی ها و سایر تسهیلات آن ها قرار ذیل میباشد:

- تعداد بانکها: 12
- تعداد نمایندگی ها و غرفه های بانکها: 503
- تعداد ماشین های خودکار صرافی (ATM): 350
- تعداد ماشین های کارت خوان (POS): 105
- تعداد مجموعی کارت های بانکی: 282,855
- تعداد مؤسسات پول الکترونیکی (EMI): 3
- تعداد نماینده های مؤسسات پول الکترونیکی: 1921
- تعداد شرکت های صرافی و خدمات پولی: 3
- تعداد فراهم کنندگان خدمات پولی: 1,398
- تعداد صرافان: 1,710

از لحاظ پوشش جغرافیایی، بانکهای کشور در 34 ولایت حضور دارند و صرافان و فراهم کنندگان خدمات پولی در 30 ولایت فعالیت می کنند و در کابل و مراکز زونها، حضور آنها بیشتر مشهود است.

ضمناً جهت افزایش دسترسی به خدمات مالی، بر علاوه تدوین مقررات مربوطه، رهنمود تضمین قروض بانکی تهیه و صادر گردید. ضمناً چارچوب مقرراتی حمایت از حقوق مشتریان، خدمات اجاره مالی، بانکداری بدون نماینده، تهیه و تدوین گردیده است. بدون شک این اقدامات زمینه توسعه و گسترش هر چی بیشتر نظام مالی و افزایش دسترسی به خدمات و محصولات مالی را فراهم خواهد نمود.

ایجاد اولین بانک کامل اسلامی

بمنظور ارائه خدمات بهتر و همه جانبه بانکداری اسلامی، بر علاوه موجودیت دریچه های بانکداری اسلامی مُجوز، برای اولین بار در

تاریخ کشور، د افغانستان بانک جواز فعالیت بانک کامل اسلامی را به یکی از بانکها صادر نمود. این اقدام یک دست آورد مهم در عرصه بانکداری کشور می باشد.

مرور و تعدیل چارچوب مقرراتی (Regulatory Framework)

با توجه به نیازمندی های فعلی سکتور مالی و بانکی کشور و بمنظور تکمیل هرچه بیشتر چارچوب مقرراتی این سکتور و عیار ساختن آن با بهترین معیار های پذیرفته شده بین المللی، چارچوب مقرراتی سیستم مالی و بانکی کشور مرور و بررسی گردیده و با در نظر داشت نتایج آن تعدیلات لازم در آن بوجود آمده است.

ازینرو مسوده یک تعداد از مقررات، پالیسی ها، رهنمود ها و طرزالعمل های جدید در بخش های بانکداری متعارف، بانکداری اسلامی و مؤسسات مالی غیر بانکی طی این مدت تهیه و تدوین گردیده که تفصیلات آن قرار ذیل ارائه شده است:

- أ. تعدیل و تصویب 3 مقررۀ بانکداری متعارف؛
- ب. تعدیل 2 مقررۀ مؤسسات مالی غیر بانکی؛
- ج. تدوین مسوده 13 مقررۀ موجوده بخش بانکداری متعارف؛
- د. تدوین مسوده 20 مقررۀ جدید بخش بانکداری متعارف؛
- ه. تدوین مسوده 10 طرزالعمل و پالیسی موجودۀ بخش بانکداری متعارف؛
- و. تهیه مسوده 11 طرزالعمل و پالیسی جدید بخش بانکداری متعارف؛
- ز. تدوین مسوده 15 مقررۀ جدید بخش بانکداری اسلامی؛
- ح. تهیه مسوده 27 رهنمود جدید مختلف بخش بانکداری اسلامی؛ و
- ط. تدوین مسوده 18 طرزالعمل و اساسات جدید بخش های مختلف بانکداری اسلامی.

بر علاوه، رهنمود های نظارتی برای مؤسسات پول الکترونیکی، بانکها، صرافان و فراهم کننده گان خدمات پولی و شرکت های صرافی و خدمات پولی با سایر اسناد مربوطه تهیه گردید. موارد فوق الذکر در کل چارچوب مقرراتی سیستم مالی و بانکی کشور را تکمیل و تقویت بخشیده و باعث بهبود چارچوب اداره خوب، مدیریت خطرات مالی، کنترل داخلی و غیره موارد خواهد گردید.

توسعه خدمات مالی

بعد از انجام کار های اساسی در بخش های ثبات و یکپارچگی نظام مالی در هفده سال گذشته، بانک مرکزی با ایجاد آمریت توسعه خدمات مالی در چارچوب تشکیلاتی این اداره در جوزای سال 1395، نخستین گام را در راستای ایجاد نظام مالی فراگیر که در آن اقشار مختلف جامعه به ویژه افراد دارای عاید پائین به خدمات معین و ضروری بانکی دسترسی داشته و از آن استفاده کنند، برداشت. آمریت توسعه خدمات مالی د افغانستان بانک با راه اندازی سروی های کلان جانب عرضه از بانک ها، مؤسسات پول الکترونیک و مؤسسات قرضه های کوچک، اولین پایگاه اطلاعاتی توسعه خدمات مالی را در کشور ایجاد کرد. سپس با استفاده از آمار جمع آوری شده، برای نخستین بار پژوهش های تشخیصیه در عرصه های تمویل زراعت، تمویل تشبثات خرد، کوچک و متوسط، تمویل اسلامی،

زیربنای تادیاتی، حقوق مشتریان سکتور مالی، توسعه خدمات مالی و یکپارچگی نظام مالی به همکاری تخنیکي بانک جهاني صورت گرفت، تا بر مبنای یافته های آن، اولین راهبرد ملی توسعه خدمات مالی کشور تدوین، و اقدامات دقیق و مؤثر پالیسی غرض رسیدن به نظام مالی فراگیر اتخاذ گردد. خوشبختانه نسخه پیش نویس راهبرد مذکور نهایی گردیده و قرار است تا در هفته دوم ماه سرطان سال جاری، غرض مشورت و دریافت نظریات نهاد های ذیدخل، با آن ها شریک ساخته شود.

هم چنان، غرض تقویت اعتماد مردم نسبت به سکتور مالی کشور، د افغانستان بانک نخستین رهنمود جامع حقوق مشتریان سکتور مالی را در اوایل سال مالی 1398 تدوین و صادر نمود. در این اواخر مقررۀ حقوق مشتریان سکتور مالی و مقررۀ بانکداری بدون نمایندگی بوسیله شورای محترم عالی د افغانستان بانک تصویب شد. توقع می رود با تطبیق این دو مقررۀ تغییرات بنیادی در کیفیت خدمات بانکی بوجود آید و هم چنان تشبثاتی مانند شرکت های بیمه، فروشگاه های زنجیره ای، شفاخانه ها، دواخانه ها، شرکت های سیاحتی، و سایر تشبثاتی که در مقررۀ فوق ذکر گردیده، به نمایندگی از بانک ها، خدمات معین بانکی را به مردم در مناطق مختلف کشور عرضه نمایند. مزید بر آن، د افغانستان بانک طرح اجباری و معیاری سازی عرضه خدمات بانکی از طریق تلفون موبایل را آماده کرده و تا اواسط ماه سرطان سال جاری تصویب خواهد کرد.

د افغانستان بانک طی دو سال گذشته توانست تا 5 مورد از 11 مورد اعلامیه مایا را که در ماه سنبله سال 1396 با نهاد بین المللی اتحاد توسعه خدمات مالی نموده بود، موفقانه انجام دهد. توقع می رود تا در چهار سال آینده، د افغانستان بانک 6 مورد باقیمانده تعهدات مایا را که دارای الزامیت حقوقی نمی باشد، بجا آورد.

تقویت گزارش های اعتباری

د افغانستان بانک به منظور سهولت در اعطای قروض، به ثبت اعتبارات عامه اقدام نموده است. این اقدام در دسترسی سهل مشتریان به قروض نظام بانکی و متقابلاً برای اعتماد بانک های بر مشتریان، مفید است. د افغانستان بانک جهت تقویت شاخص های راپور اعتباری با شرکت برشنا و اداره اترا تفاهمنامه هایی را عقد نموده است که بر بنیاد آن معلومات مشتریان در سیستم ثبت اعتبارات عامه درج می گردد.

(3)

مبارزه علیه پولشویی و عواید ناشی از جرایم و تمویل تروریزم

د افغانستان بانک برای جلوگیری از سوء استفاده از سیستم بانکی و مالی کشور برای فعالیت های مرتبط با پول شویی و تمویل تروریزم تلاش نموده تا طبق قوانین جلوگیری از پول شویی و عواید ناشی از جرایم و مبارزه علیه تمویل تروریزم، نظام مالی کشور را از اثرات ناگوار اقتصاد نامشروع حراست و نگهداری نماید.

- در قسمت مباره علیه پولشویی و عواید ناشی از جرایم و تمویل تروریزم مهمترین دستاوردها در چهار سال گذشته، عبارتند از:
- تکمیل نمودن پلان عملیاتی گروه اقدامات مالی بین المللی (FATF) در همکاری با ادارات ذیربط حکومت افغانستان در سال 1396 و سپری نمودن پروسه ارزیابی داخل ساحه گروه متذکره به صورت موفقانه که اجراءات ادارات افغانستان در امر مبارزه علیه پول شویی و تمویل و تروریزم مورد تائید قرار گرفت و در نتیجه افغانستان از لست خاکستری گروه فوق الذکر خارج گردید و همین اکنون افغانستان در لست سفید آن گروه قرار دارد.
 - تکمیل نمودن قوانین و مقررات مبارزه با پول شویی و تمویل تروریزم مطابق به سفارشات گروه اقدامات مالی بین المللی که عملاً توسط مراجع تنفیذ قانون، عدلی و قضایی مورد استفاده قرار دارد؛
 - نهایی نمودن طرز العمل های نظارتی، عملیاتی، و رهنمود های مبارزه با پول شویی و تمویل تروریزم با همکاری صندوق وجهی بین المللی؛
 - آغاز ارزیابی خطرات ملی پول شویی و تمویل تروریزم توسط 17 اداره سکتور های عامه و خصوصی در کشور که هدف آن شناسائی آسیب پذیری پول شوئی و تمویل تروریزم در سکتور های مختلف و تثبیت الویت ها به منظور افزایش مؤثریت مبارزه با پول شوئی و تمویل تروریزم در کشور می باشد. طبق پلان مطروحه آن این ارزیابی در حال تکمیل شدن می باشد.
 - تقویت همکاری و هماهنگی بین ادارات تنفیذ قانون، عدلی، مالیات، گمرکات، و مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی افغانستان؛ در جریان سال مالی 1397 در مورد 251 قضیه مرتبط به پول شویی، تمویل تروریزم، مواد مخدر، فساد اداری، و سایر جرایم به شمول ثبت دارایی های مقامات عالی رتبه دولتی تبادل معلومات صورت گرفته است؛
 - مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی افغانستان بمنظور افزایش سطح مبادله معلومات و اطلاعات استخباراتی مالی تا کنون با واحد های استخبارات مالی 19 کشور دیگر تفاهم نامه امضا کرده است و در صدد است که در آینده نزدیک تعداد این تفاهم نامه ها را افزایش دهد.
 - افزایش همکاری های بین المللی؛ در جریان سال مالی 1397 مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی افغانستان 53 مورد اطلاعات مالی را با واحد های استخبارات مالی 15 کشور و واحد استخبارات مالی ویسترن یونین مبادله نموده است. ضمناً تلاش ها برای همکاری های عدلی دو جانبه (MLA) ادامه دارد؛
 - تقویت مبادله معلومات مالی بین مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی افغانستان، ریاست عمومی عواید، و ریاست عمومی گمرکات در مورد فرار مالیات و محصول گمرکی؛

- ایجاد کمیسیون عالی هماهنگی مبارزه با پول شویی و تمویل تروریزم جهت تأمین هماهنگی میان ادارات دولتی در زمینه مبارزه با جرایم پول شویی و عواید ناشی از جرایم و تمویل تروریزم؛
- ایجاد کمیته هماهنگی تطابق و پیروی از قوانین و مقررات مبارزه با پول شویی و تمویل تروریزم؛
- تقویت تطابق و پیروی از قوانین و مقررات مبارزه با پول شویی و تمویل تروریزم در مؤسسات مالی مشخصاً بانک های تجارتي کشور؛
- فسخ جواز فعالیت 41 صراف و 228 فراهم کننده خدمات پولی طی سالهای 1395-1398 و شامل نمودن آنها در لست سیاه از رهگذر مسائل مربوط به پولشویی؛
- تعلیق جواز فعالیت 8 صراف و 25 فراهم کننده خدمات پولی طی سالهای 1395-1398 از طرف د افغانستان بانک در ارتباط با مسایل پولشویی؛
- شامل نمودن 534 شخص، شرکت، صراف و ارائه کننده خدمات پولی در لست اشخاص دارای خطر بلند (High Risk) به منظور مراقبت و کنترل بیشتر؛
- اتصال و آغاز روند گزارش دهی شرکت های بیمه، مؤسسات کوچک مالی، مؤسسات پولی الکترونیکی و شرکت های خدمات پولی و صرافی با مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی افغانستان؛
- الکترونیک ساختن روند گزارش دهی صرافان و فراهم کنندگان خدمات پول در کشور؛
- اتصال مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی افغانستان با اداره تدارکات ملی، اداره ثبت دارایی ها، و ویسترن یونین؛
- الکترونیک ساختن روند تطبیق لست های تعزیزات شورای امنیت سازمان ملل متحد؛
- ارائه برنامه های آموزشی تخصصی و ظرفیت سازی برای کارمندان مراجع گزارش دهنده و تنفیذ قانون؛
- اخذ اقدامات قابل ملاحظه در خصوص جلوگیری از فعالیت های غیر مجوز صرافان و فراهم کننده گان خدمات پولی در سطح کشور.

(4)

تحکیم چارچوب حقوقی و مقرراتی

د افغانستان بانک به منظور قانونمندی، تأمین ثبات و استحکام نظام مالی و بالابردن اعتماد عامه به سیستم بانکی کشور و اثرگذاری سیاست ها و پالیسی های بانک مرکزی، اجراءات و فعالیت های اداری بانک و ... تلاش نموده تا در عرصه زیربناها و چارچوب حقوقی، مقرراتی و قانونی، از استحکام لازم برخوردار باشد. به همین منظور در جریان چهار سال گذشته فعالیت های ذیل صورت گرفته است:

بخش قوانین

- 1- ترتیب و تدوین طرح تعدیل قانون دافغانستان بانک و طی مراحل تقنینی آن از جانب دافغانستان بانک و سایر ادارات ذیربط طی سال مالی 1397، مسوده متذکره نهایی گردیده و غرض تصویب به شورای ملی فرستاده شده است.
- 2- کار در مورد طرح تعدیل قانون اسناد قابل معامله در دافغانستان بانک به منظور عیار ساختن آن با مقتضیات عصر در سکتور مالی افغانستان طبق پلان ستراتیژیک دوم (1396-1399) جریان دارد.
- 3- تعدیل مواد قانون رهن براموال غیر منقول در معاملات بانکی جریده رسمی 990 منتشره سال 1388 به منظور هماهنگ سازی قانون متذکره با مقتضیات عصر در سکتور مالی و بانکی طبق پلان ستراتیژیک دوم (1396-1399)، که غرض تدقیق به وزارت محترم عدلیه ارسال گردیده است.
- 4- طی مراحل تعدیلات در قانون بانکداری که مرکب از قانون بانکداری متعارف و قانون بانکداری اسلامی می باشد. قانون متذکره در کمیسیون های 18 گانه، و یک بار در جلسه عمومی ولسی جرگه مورد بحث قرار گرفته است و فعلاً منتظر تصویب ولسی جرگه می باشد.
- 5- تعدیل برخی از مواد قانون جلوگیری از پول شویی و عواید ناشی از جرایم.

بخش مقررات و طرزالعمل ها

د افغانستان بانک از سال 1394 الی 1398 مقررات مختلف تحت قانون بانکداری، قانون دافغانستان بانک، قانون رهن اموال منقول و غیر منقول، قانون اجاره مالی، قانون مبارزه علیه پول شویی و عواید ناشی از جرایم و قانون جلوگیری از تمویل تروریسم و هم چنان طرزالعمل ها و پالیسی های مختلف را به منظور فعالیت های دافغانستان بانک و سکتور بانکداری تدوین و تعدیل نموده و در نهایت از جانب شورای عالی دافغانستان بانک تصویب گردیده است که در ذیل برشمرده می شود:

- 1- تدوین طرح تعدیلات مقررده صنف بندی دارایی و تشکیل جبران خساره
- 2- تدوین طرح تعدیلات مقررده تنظیم فعالیت های صرافان و فراهم کننده خدمات
- 3- تعدیل مقررده تنظیم فعالیت های صرافان و فراهم کننده خدمات پولی
- 4- تدوین طرح تعدیلات پیشنهادی در مقررده قرضه دهی
- 5- تدوین طرح طرزالعمل بخش مدیریت خطرات مارکیت
- 6- تدوین طرح پالیسی حفاظت معلومات
- 7- تدوین طرح طرزالعمل ATS, CSD

- 8- تدوین طرح طرزالعمل تادیات
- 9- تدوین طرح پالیسی ارتباطات د افغانستان بانک
- 10- تدوین طرح تعدیلات در مقررہ لیلام اسعار خارجی
- 11- تدوین طرح طرزالعمل صدور لیتر آف کریدت های وارداتی
- 12- تدوین طرح تعدیلات در مقررات مربوط به قانون جلوگیری از پول شویی و عواید ناشی از جرایم.
- 13- طبق پلان ستراتیژیک 1396-1399 تدوین طرح تعدیل در مقررہ های نافذہ بخش بانکداری اسلامی در مطابقت به قانون جدید بانکداری.
- 14- تدوین طرح تعدیلات مقررہ DMFI
- 15- تهیه و ترتیب طرح مقررہ حمایت از کارکنان د افغانستان بانک
- 16- تدوین طرح مقررہ اجارہ مالی

(5)

سیستم تادیات افغانستان

یکی از اهداف د افغانستان بانک تقویۀ سیستم پرداخت مصون، سالم و مؤثر ملی است. به این منظور د افغانستان بانک اداره سیستم تادیات افغانستان را ایجاد نموده است، که در طی چهار سال اخیر دستاوردهای ذیل داشته است:

تثبیت جایگاه حقوقی و قانونی سیستم تادیات افغانستان به عنوان سویچ ملی تادیات الکترونیک کشور

- معرفی سیستم تادیات افغانستان به عنوان سویچ ملی
- تصویب ساختار حقوقی سیستم تادیات افغانستان به عنوان ارگان تخصصی و تحت چتر د افغانستان بانک
- تشکیل کمیته های رهبری برای سکتورهای:
 - بانکی
 - قرضه های کوچک
 - موبایل مانی
 - ارائه دهنده گان خدمات تادیاتی

نهایی سازی مودل تجاری و تخنیکی اتصال با بانکها و همچنین نهایی سازی هزینه معاملات تجاری فی مابین بانکها و جلب توافق آنها برای اتصال با سویچ ملی

- ارائه و نهایی سازی مودل تخنیکی برای اتصال با بانکهایی که دارای سویچ میباشند
- ارائه و نهایی سازی مودل تخنیکی برای اتصال با بانکهایی که دارای سویچ CSC میباشند
- برگزاری چهار جلسه کمیته رهبری با بانکها
- امضاء NDA با سویچ CSC و تبادلہ معلومات تخنیکی برای نهایی سازی اتصال با این سویچ
- نهایی سازی هزینه معاملات مالی برای معاملات مالی از طریق ماشین اتومات صرافی و دریافت تاییدیه تمامی بانکها
- امضاء NDA با تمامی بانکها
- نهایی سازی قرارداد با تمامی بانکها و دریافت تایید آنها برای امضاء قرارداد بعد از دریافت تصویب هیئت محترم عامل بر روی هزینه معاملات مالی
- نهایی سازی شرایط تخنیکی جهت اتصال با سیستم های ATS و CBS د افغانستان بانک

نهایی سازی مودل تجاری و تخنیکی اتصال با موبایل مانی ها و امضاء قرارداد با تمامی شرکتهای موبایل مانی

- برگزاری سه جلسه کمیته رهبری با موبایل مانی ها
- ارائه و نهایی سازی مودل تخنیکی برای اتصال با موبایل مانی ها
- نهایی سازی اسناد تخنیکی API جهت اتصال با موبایل مانی ها

- ارائه و تثبیت مدل تجاری Interchange Fee جهت انجام معاملات Interoperable فی مابین موبایل مانی ها
- امضاء NDA با موبایل مانی ها
- امضاء قرارداد اتصال با شرکت های ام-پیسه و ام حواله
- آغاز نمودن پروژه های مشترک با MISFA
- پروژه دسترسی به امور مالی (Access to Finance)
- نهایی سازی پلان های تجاری، عملیاتی و تخنیکی با فینکا و ام-پیسه
- شروع آزمایشی پروژه با فینکا و ام-پیسه

ایجاد مدل تجاری برای ارائه خدمات تادیات الکترونیک توسط مؤسسات قرضه های کوچک و حل نمودن مشکلات برای اتصال با اینگونه مؤسسات

- تدویر اولین جلسه کمیته رهبری
- تهیه و معرفی مدل تخنیکی جهت اتصال با مؤسسات قرضه های کوچک
- آغاز پروژه های مشترک با MISFA

قانونمند سازی فعالیت شرکتهای ارائه دهنده خدمات تادیاتی در مارکیت مالی افغانستان و همچنین حل نمودن مشکلات تجاری و تخنیکی برای اتصال با این شرکتهای

- تهیه و ایجاد شرایط به منظور صدور جواز به شرکت های PSP
- تهیه، معرفی و نهایی سازی مدل تجاری
- تهیه و معرفی مدل تخنیکی جهت اتصال با شرکت های PSP
- تدویر دو جلسه کمیته رهبری
- امضاء NDA با پنج شرکت و امضاء قرارداد با یک شرکت PSP

توسعه طرح کارت داخلی AfPay در کشور و شروع ارتباطات با سویچ های ملی سایر کشورها برای قابل استفاده ساختن طرح کارت داخلی AfPay در دیگر کشورها

- نهایی سازی دستورالعمل طرح کارت داخلی (AfPay Product Manual)
- تهیه اولین نسخه چارچوب مدیریت منازعات (Dispute Management Framework)
- اتصال طرح کارت داخلی با طرح های کارت روپی هندوستان و ماسترکارت
- نهایی سازی شرایط تخنیکی EMV و تدویر چهار جلسه با شرکت جمالتو
- تهیه مدل کردیت کارت برای طرح کارت داخلی AfPay
- امضاء NDA با سویچ ملی هندوستان (NPCI)
- برقراری ارتباط با شورای تادیات کشورهای سارک (SAARC Payment Council)

تهیه و ترتیب قوانین و مقررات مربوطه در سکتور تادیات الکترونیک

- ایجاد و نهایی سازی پروسیجر اخذ NOL برای شرکتهای ارائه دهنده خدمات تادیاتی توسط د افغانستان بانک
- کمک به تهیه مقررۀ حفظ حقوق مستهلکین
- کمک به تهیه مقررۀ بانکداری بدون نماینده گی (Branchless Banking)
 - نهایی سازی مدل مقررۀ
 - نهایی سازی اولین نسخه مقررۀ بانکداری بدون نماینده گی
- شروع تهیه قوانین و مقررۀ های ذیل برای سکتور مالی
 - مقررۀ سویچ ملی تادیات الکترونیک
 - مقررۀ EFT برای معاملات مالی الکترونیک به صورت Card Present و Card Note Present
 - مقررۀ شرکت های ارائه دهنده خدمات پرداختی
 - قانون تجارت آنلاین (با همکاری وزارت تجارت)

تهیه سازی و پیاده نمودن پلان استراتژیک سه ساله 2018-2020

- تهیه پلان استراتژیک سه ساله همراه با پلان های عمل مطابق با اهداف استراتژیک این اداره
- دریافت تاییدیه هیئت محترم عامل و بانک جهانی
- پیاده سازی پلان های عملی مطابق با پلان استراتژیک

رشد و بهبود سطح دانش کارمندان اداره سیستم تادیات افغانستان و دست اندرکاران مارکیت مالی

- تهیه و تطبیق پلان های آموزشی در بخشهای تجاری، عملیاتی و تخنیکي برای کارمندان این اداره
- تهیه یادداشت ارتقاء ظرفیت مارکیت مالی به همکاری انستیتیوت بانکداری و مالی افغانستان (AIBF) و تشریک آن با بانک جهانی
- تهیه پروگرام کارآموزی برای اساتید پوهنتون ها و افزایش سطح دانش محصلین پوهنخی های اقتصاد و کمپیوتر ساینس

همکاری برای طراحی و پیاده سازی پروژه بانک جهانی - پیسه (World Bank's PAISA Project)

- اشتراک فعال در تمامی جلسات هیئت رهبری بانک جهانی مرتبط با پروژه پیسه
- تهیه اولین نسخه دستورالعمل عملیاتی پروژه پیسه

(6)

توسعه سیستم ها

د افغانستان بانک به منظور شفافیت، سرعت، مؤثریت و مصونیت در امور مربوطه از پیشرفت های تکنالوژی استفاده می نماید و به همین منظور در چهار سال گذشته اقدامات ذیل را انجام داده است:

عصری سازی سیستم های تادیاتی (ATS)

پروژه ATS به منظور عصری سازی سیستم های تادیات و اوراق بهادار با تمویل بانک جهانی آغاز گردیده تا سیستم های تادیات افغانستان نیز مانند سایر کشورهای منطقه و جهان با استانداردهای بین المللی عیار گردد و اجرای معاملات خرد و بزرگ از طریق بانک های تجارتی با استفاده از سیستم اتومات برقی با سهولت های بیشتر و جلوگیری از خطرات انجام گرفته و جوابگوی نیازمندی های نظام بانکی باشد.

نظر به گزارش ماهانه کمپنی CMA، کار این پروژه 93 درصد پیش رفته و قرار است الی اخیر سال 2019 میلادی تکمیل و عملی گردد.

سیستم الکترونیکی ICPSS

جمعآوری عواید، محصولات گمرکی و عواید مالیاتی به شکل الکترونیکی از طریق بانک های تجارتی با استفاده از سیستم تادیات بین البانکی (ICPSS) سرتاسری شده است. در حال حاضر در سرتاسر افغانستان عواید دولت که مبالغ آن بالاتر از 50 هزار افغانی باشد، به پول نقد اخذ نمی گردد و از طریق سیستم الکترونیکی ICPSS اجرا می شود.

تطبیق این سیستم، ضمن شفافیت، در تسریع پرداخت های دولتی نقش بسیار مهم دارد و همین گونه از مندرس شدن زود هنگام پول افغانی جلوگیری می کند.

تطبیق سراسری سیستم CBS

سیستم الکترونیکی سی بی ایس در تمام نمایندگی های د افغانستان بانک تطبیق شده است.

عملی سازی (Bulk) یا سیستم پرداخت های دستی

با این سیستم 90 درصد انتقال معاشات به کارکنان دولتی و پرداخت از طرف وزارت مالیه عنوانی بانک های تجارتی با استفاده از سیستم بین البانکی بر حساب مربوطه کارکنان دولتی قابل اجرا است. چک های مربوطه به وسیله سیستم الکترونیکی طی مراحل می گردد.

معیاری سازی چک ها

در گذشته چک ها در سکتور بانکی به شکل سنتی و عقب مانده و بدون معیار های امنیتی و بانکی مروج بود و هر بانک به گونه مختلف اقدام به چاپ و توزیع چک ها مینمود. با در نظر داشت مشکلات متذکره د افغانستان بانک اقدام به معیاری سازی چک ها نمود و فعلاً

وزارت مالیه و بانک های تجارتی از چک های معیاری استفاده مینمایند که چک های متذکره ماشین خوان بوده و به شکل الکترونیکی اجرا میگردند.

سیستم PAT2

در گذشته ها ریزرف (دارائی های ارزی) د افغانستان بانک در اکسیل شیت تهیه و ترتیب میگردید. در سال 2016، د افغانستان بانک به همکاری بانک جهانی توانست سیستم PAT2 را به خاطر مدیریت هرچه بهتر دارایی های ارزی تطبیق نماید که تماماً فعالیت های روزمره حسابات جاری و سرمایه گذاری های د افغانستان بانک در آن درج و ثبت میگردد. سیستم PAT2 یک سیستم خوب و مؤثر برای حفظ و نگهداری ریزرف است که از نظر خطرات عملیاتی کاملاً مصون میباشد. این سیستم توانائی تهیه هر نوع گزارش در ارتباط دارایی های ارزی، سرمایه گذاری ها و وضعیت چگونگی سرمایه گذاری که توسط External Manager Fund پیش برده میشود، را دارد. همچنان، این سیستم بخش ریزرف را قادر ساخت تا شیوه جدید سرمایه گذاری را اتخاذ نماید.

آنلاین سازی پروسه لیلام اسعار خارجی

تعویض پروسه لیلام اسعار خارجی از شکل عادی (منول) به شکل اتوماتیک (آنلاین) برای شفافیت بیشتر در پروسه لیلام اسعار رویدست گرفته شد. قبل از این صرافان متقاضی شرکت در پروسه لیلام، تمام امور لیلام را به شکل حضوری در بانک و منول انجام می دادند. برای شفافیت، سرعت و مؤثریت بیشتر، اکنون همه صرافان واجد شرایط در پروسه لیلام تمام امور مربوط به این پروسه را به شکل آنلاین انجام می دهند.

اتومات سازی منابع بشری (HR Automation)

د افغانستان بانک در راستای الکترونیک سازی پروسه های کاری مرتبط به منابع بشری (فعال سازی حاضری برقی، سیستم (HRMIS)، مادیول آموزش و رشد کارکنان، مادیول سروی رضایت کارکنان، مادیول ارزیابی عملکرد کارکنان و مادیول استخدام) را به طور امتحانی طی چهار سال گذشته فعال نموده است که نه تنها باعث سرعت در پروسه های کاری، بلکه باعث شفافیت در امور نیز گردیده است.

(7)

بهبود سیستم مدیریت منابع بشری

د افغانستان بانک در چهار سال گذشته جهت فراهم سازی زمینه بهتر برای افزایش کارایی و رشد کارمندان، ایجاد فرصت های آموزشی و ارتقای ظرفیت های کاری کارمندان، سیستم مدیریت منابع بشری را بهبود بخشیده است. دستاوردهای عمده د افغانستان بانک در چهار سال گذشته در بخش منابع بشری، عبارتند از:

برنامه های آموزشی در داخل و خارج از کشور

د افغانستان بانک به منظور ارتقای ظرفیت کارکنان به تعداد ۱۴۱ برنامه آموزشی در مرکز آموزش و رشد کارمندان از سال ۱۳۹۴ الی اکنون، که به تعداد ۲۱۹۹ تن از کارکنان در آن اشتراک ورزیده اند، دایر نموده است.

همین گونه، د افغانستان بانک برای کسب دانش و مهارت های مسلکی و تخصصی در ساحات کاری به تعداد ۵۵۹ برنامه خارجی را که به تعداد ۱۱۷۱ تن در آن اشتراک ورزیده اند، از سال ۱۳۹۴ الی اکنون برای کارمندان دایر نموده است.

برنامه های تحصیلی در داخل و خارج از کشور

د افغانستان بانک با در نظر داشت اهمیت تحصیلات عالی با همکاری بانک جهانی به تعداد ۶۶ تن از کارکنان خویش را در مقطع ماستری در مرکز و به تعداد ۱۲۵ تن از کارکنان را در مرکز و ولایت را در مقطع لیسانس معرفی نموده که فعلاً مصروف فراگیری تحصیلات عالی میباشند.

همین گونه، از آغاز سال ۱۳۹۴ الی اکنون، به تعداد ۴۰ تن از کارکنان به برنامه های تحصیلی در مقطع ماستری خارج از کشور اعزام گردیده که از جمله به تعداد ۲۰ تن از آنان فارغ و به تعداد ۲۰ تن از آنان مصروف فراگیری تحصیلات عالی خویش میباشند. همچنان ۲ تن از کارکنان طی سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به برنامه های ماستری آنلاین معرفی گردیده که دروس خود را از راه دور تعقیب مینمایند.

برنامه های مسلکی دارای تصدیق نامه های بین المللی

با در نظر داشت تخصصی بودن خصلت کاری د افغانستان بانک، بانک مرکزی در حصه ارتقای ظرفیت تخصصی معیاری، کارکنان خود را به برنامه های تخصصی و مسلکی دارای تصدیق نامه های بین المللی با همکاری مالی بانک جهانی معرفی نموده که به تعداد ۲۹ تن در برنامه (ACCA)، ۲۰ تن در برنامه (FIA)، ۲۵ تن در برنامه (CIA)، ۱۰ تن در برنامه (ACAMS)، ۲۵ تن در برنامه (PMP) و ۲۸ تن دیگر در سایر برنامه ها مانند (ECAMS, CFA, PMP, ITLV4, CISM, CISSP, CCNA, CEHV10) مصروف فراگیری برنامه های تخصصی هستند.

ایجاد آمریت های بانکداری اسلامی و دسترسی به خدمات مالی

طبق نیازمندی و ضرورت خاص اداره و نظام مالی و بانکی، آمریت های تحت عناوین آمریت عمومی توسعه خدمات مالی و آمریت بانکداری و خدمات مالی اسلامی ایجاد گردیده تا در راستای تطبیق ستراتیژی د افغانستان بانک وظایف مربوط خویشرا به پیش برده در توسعه ارائه خدمات مالی به شهروندان کشور نقش مهم خویش را ایفا نمایند.

تغییر سیستم تقاعد

د افغانستان بانک به منظور شفافیت در پروسه تقاعد، نحوه پرداخت و تأمین مصونیت حقوق متقاعدین، سیستم تقاعدش را تغییر داد. به اساس این تغییرات حقوق تقاعد تمام کارکنان د افغانستان بانک با در نظر داشت سهم کارکن و سهم بانک سنجش و به حساب مربوطه هر کارکن انتقال داده می شود که این امر باعث شفافیت و جلوگیری از هر نوع فساد در اجرای حقوق تقاعد کارکنان گردیده است؛ اکنون هر کارکن به مجموع مبلغ پولی حقوق تقاعد خود در سیستم دسترسی دارد.

سیستم بیمه

به منظور ارائه خدمات صحی برای تمام کارکنان بانک و اعضای خانواده های آنها با شرکت بیمه صحی افغانستان قرارداد بیمه صحی با در نظر داشت تخفیف عقد شد تا از این طریق د افغانستان بانک با پرداخت سبسایدی معین بتواند در بلند بردن سطح رضایت و تضمین صحت و مصونیت کاری کارکنان مفید واقع گردد. در جریان چهار سال گذشته بیشتر از ۱۷۰ تن از کارکنان با در نظر داشت پرداخت حق العضویت مشترک بانک و کارکن جهت اخذ عضویت بیمه صحی معرفی گردیده اند.

(8)

متفرقه

تهیه پلان استراتژیک دوم (1396 – 1399 سال مالی)

پس از پلان استراتژیک اول (1388_1392) د افغانستان بانک، دومین پلان استراتژیک در سال 1396 هجری شمسی تهیه شد. این پلان که مسیر حرکت د افغانستان بانک را در راستای تحقق ماموریتش مبنی بر تحکیم ثبات قیمت ها و تقویت و گسترش یک سیستم مالی و.... را در جریان چهار سال تشخیص و تشریح می کند؛ دربرگیرنده پلان های ادارات و شعبات مختلف د افغانستان بانک است که مشتمل بر هفت رکن استراتژیک می باشد. این ارکان عبارتند از: ارتقای مؤثریت سیاست پولی، اصلاح و تقویت چارچوب حقوقی، مقرراتی و نظارتی، گسترش دسترسی به خدمات مالی، افزایش کارایی نظام پرداخت، مدیریت خطرات، ارتقای میکانیزم های معلوماتی و بهبود سیستم مدیریت منابع بشری.

امور مالی و محاسبه

مهمترین دستاوردهای این بخش قرار آتی ارائه می گردد:

1. سیستم و مرکزی سازی معاشات، تقاعد و سایر امتیازات کارکنان مرکز و ولایات
2. تطبیقات حسابات نمایندگی های د افغانستان بانک از سال 1382 به اینسو و رفع تفاوت های حسابی و نظر مشروط بررس های خارجی
3. ترتیب راپورهای سالانه مالی د افغانستان بانک مطابق به معیارهای راپوردهی بین المللی (IFRS)
4. ثبت تمام دارایی های ثابت بانک (مرکز و ولایات) در سیستم مدیریت دارایی های ثابت
5. تنظیم و سیستم سازی حسابات تجارت بارتر، قروض داخلی و خارجی سال های 1360 الی 1370
6. انتقال دارایی 71925 حساب غیر فعال بالغ بر 145.152 میلیون افغانی بعد از بسررسی به وزارت محترم مالیه
7. حصول قرضه کابل بانک بصورت منظم مطابق تفاهم نامه و جدول زمانی آن (حصول 21.255 میلیارد افغانی قرضه و 1.22 میلیارد تکتانه قروض در چهار سال گذشته)
8. ترتیب و ارائه صورت حسابات مالی تفتیش شده به موعده معینه و انتقال مبلغ 10.258 میلیارد افغانی و 8.991 میلیارد افغانی فایده خالص مازاد سال های مالی 1394 و 1397 به وزارت محترم مالیه

فشرده دستاوردهای (1394 – سرطان 1398):

1. کنترل موفقانه تورم در حد مطلوب (حد اوسط نرخ تورم عمومی در چهار سال گذشته 2.23 فیصد)
2. افزایش یک میلیارد و سه صد و پنجاه میلیون دالری ذخایر خالص اسعاری کشور
3. تطبیق موفقانه تمام مارک های صندوق بین المللی پول
4. راه اندازی در حدود 400 نظارت داخل ساحه بروی بانکها، مؤسسات پولی الکترونیکی، فراهم کنندگان خدمات پولی و صرافان
5. تدوین و تطبیق ستراتیژی بهبود وضعیت بانک های ضعیف
6. ایجاد اولین بانک اسلامی
7. خروج از لست خاکستری گروه اقدامات مالی بین المللی
8. آغاز ارزیابی خطرات ملی پولشویی و تمویل تروریزم
9. امضای تفاهمنامه با واحدهای استخبارات مالی 19 کشور برای بلند بردن سطح مبادله معلومات و اطلاعات
10. ایجاد کمیسیون عالی هماهنگی مبارزه با پولشویی و تمویل تروریزم
11. فسخ جواز فعالیت 41 صراف و 228 فراهم کننده خدمات پولی طی سالهای 1395 الی 1398 و شامل نمودن آنها در لیست سیاه و تعلیق جواز فعالیت 8 صراف و 25 فراهم کننده خدمات پولی
12. ترتیب و تدوین طرح تعدیل قانون د افغانستان بانک و ارسال آن غرض تصویب به شورای ملی
13. طی مراحل تعدیلات در قانون بانکداری، مرکب از قانون بانکداری متعارف و قانون بانکداری اسلامی که منتظر تصویب ولسی جرگه است.
14. تعدیل برخی از مواد قانون جلوگیری از پولشویی و عواید ناشی از جرایم
15. تکمیل 93 فیصدی پروژه ATS
16. تکمیل تطبیق سیستم سی بی ایس در تمام نمایندگی های د افغانستان بانک
17. جمعآوری عواید دولت (که مبالغ آن از 50 هزار افغانی بیشتر باشد) بوسیله سیستم الکترونیکی به جای پول فزیکتی در سرتاسر کشور.
18. آنلاین سازی پروسه لیلام اسعار

19. اتومات سازی امور مرتبط به منابع بشری
20. حصول 21.255 میلیارد افغانی قرضه و 1.22 میلیارد تکتانه قروض کابل بانک طبق تفاهمنامه و جدول زمان بندی.
21. انتقال مبلغ 10.258 میلیارد افغانی و 8.991 میلیارد افغانی فایده خالص سال های مالی 1394 و 1397 به وزارت محترم مالیه
22. راه اندازی 700 برنامه آموزشی داخلی و خارجی برای 3375 شرکت کننده از د افغانستان بانک
23. فراهم سازی برنامه های تحصیلی برای 223 کارمند بانک در سطح لیسانس و ماستری در داخل و خارج کشور
24. فراهم سازی برنامه های تخصصی دارای تصدیق نامه های جهانی برای 137 کارمند در بخش های مرتبط به بانک
25. تدوین پلان استراتژیک دوم و تطبیق آن طبق زمانبندی